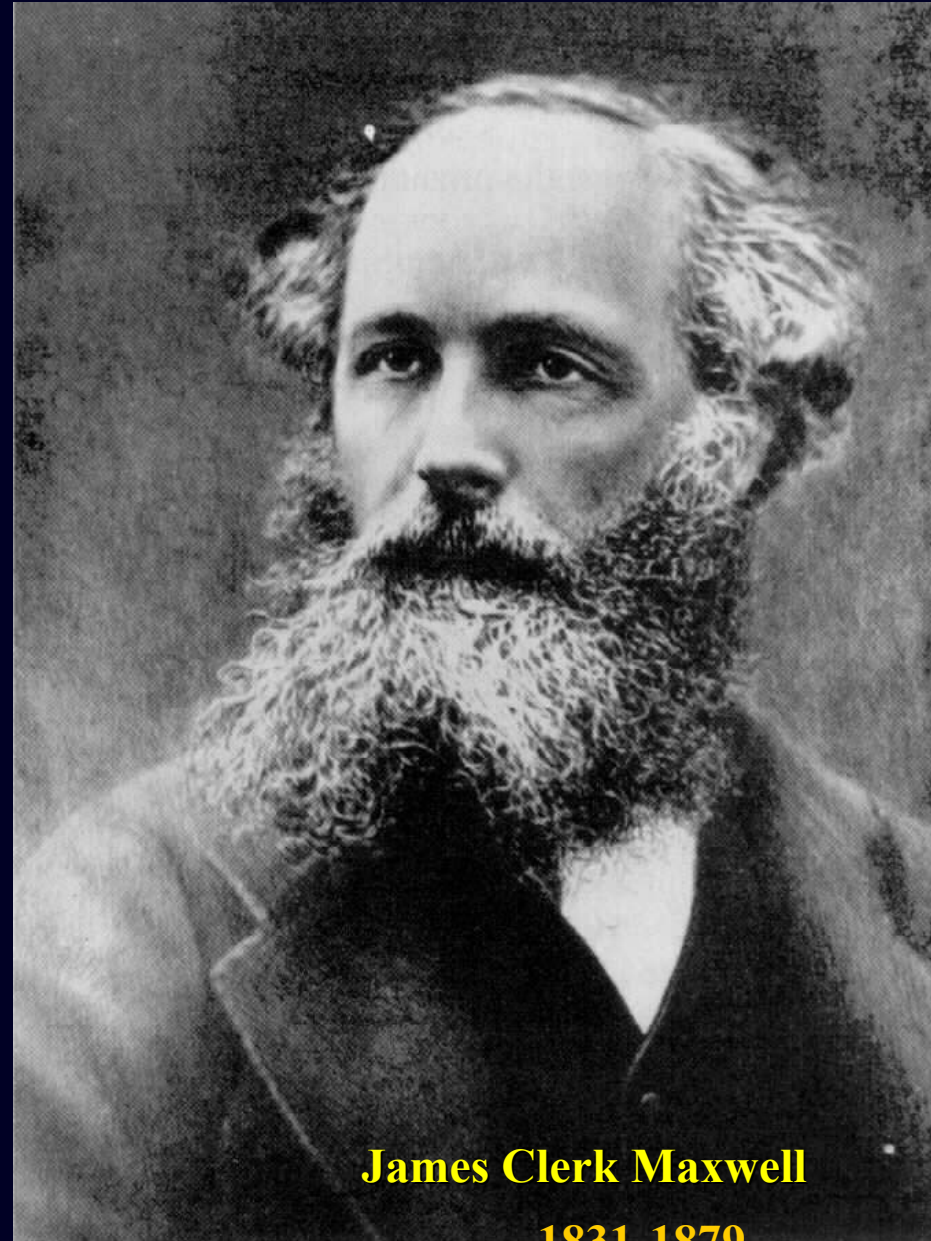

Maxwellove jedinadźbe

James Clerk Maxwell

1831-1879

1. Gaussov zakon za elektricitet

2. Gaussov zakon za magnetizam

3. Poopćeni Ampereov zakon

4. Faradayev zakon elektromagnetne indukcije

Oerstedov pokus - Amperov zakon

$$\int \vec{B} d\vec{l} = \mu_0 I$$

Magnetna indukcija nastala od struje I

Element krivulje integracije (Amperove petlje)

Magnetna permeabilnost vakuma (sredstva)

Ukupna struja kroz površinu omeđenu Ampereovom petljom

Poopćenje Amperova zakona- struja pomaka

$$\int \vec{B} d\vec{l} = \mu_o (I + I_p)$$

Magnetna indukcija nastala od struje I

Element krivulje integracije (Amperove petlje)

Ukupna struja kroz površinu omeđenu Ampereovom petljom

Struja pomaka

Što je struja pomaka ?

Opisuje li Ampereov zakon sve moguće slučajeve pojave magnetnog polja?

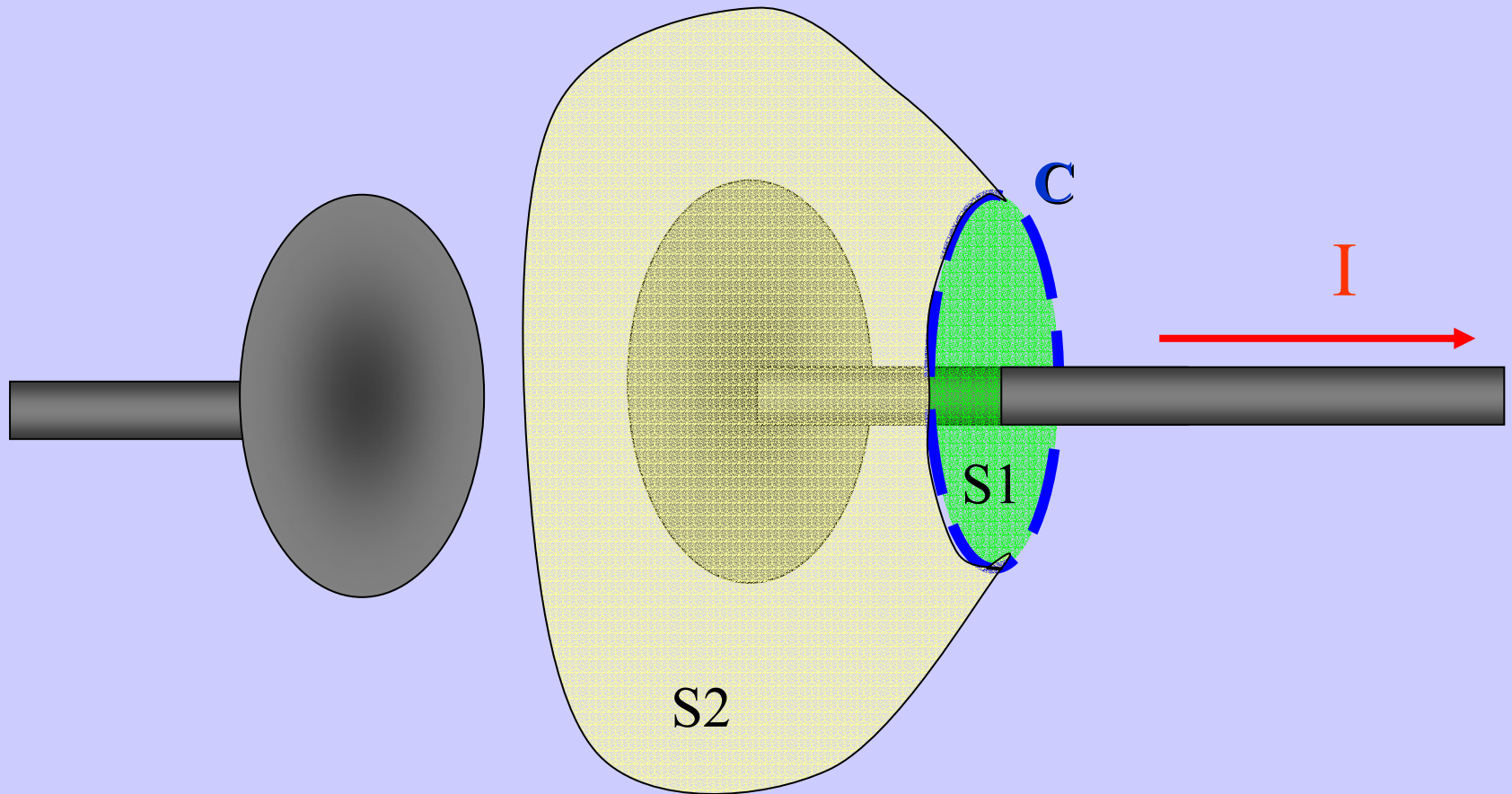
$$\int \vec{B} d\vec{l} = \mu_0 I$$

Ukupna struja
kroz površinu
omeđenu Ampereovom
petljom

Maxwell : Ne, nego treba uključiti i slučaj promjenljivog električnog polja bez postojanja struje

$$I_p = \frac{d}{dt} (\epsilon_o \Phi_E)$$

Struja pomaka

Promjenljivo električno polje bez postojanja struje ?

Poopćenje Amperova zakona

$$\int \vec{B} d\vec{l} = \mu_0 I + \mu_0 \varepsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt}$$

Magnetna indukcija nastala od struje I

Element krivulje integracije (Amperove petlje)

Ukupna struja kroz površinu omeđenu Ampereovom petljom

Struja pomaka

Gaussov zakon za elektricitet

$$\epsilon_0 \int \vec{E} d\vec{S} = q$$

Naboj je uzrok električnog polja
Silnice električnog naboja su otvorene krivulje.
Istoimeni naboji se odbijaju, raznoimeni privlače.
Naboj izoliranog vodiča smješten je na njegovoj površini.

Gaussov zakon za magnetizam

$$\int \vec{B} d\vec{S} = 0$$

Ne postoji magnetni monopol tj. razdvajanje polova magneta.
Silnice magnetnog dipola su zatvorene krivulje.

Generalizirani Ampereov zakon

$$\int \vec{B} d\vec{l} = \mu_0 I + \mu_0 \varepsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt}$$

Struja ili promjenljivo električno polje uzrokuju magnetno polje.

Faradayev zakon elektromagnetne indukcije

$$\int \vec{E} d\vec{l} = - \frac{d\Phi_B}{dt}$$

Promjenljivo magnetno polje uzrokuje električno polje.

Povezanost električnih i magnetnih pojava

1. Naboj u gibanju uzrokuje pojavu magnetnog polja

Oerstedov pokus, Ampereov zakon

**2. Kroz vodič u promjenljivom magnetnom polju
poteče struja (naboj se počne gibati)**

Faradayev zakon

3. Naboj koji se giba u magnetnom polju osjeća magnetnu silu

Lorenzova sila

ELEKTROMAGNETNI VALOVI

PITANJE

Kako izračunati E i B ako naboj i struja koji ih uzrokuju nisu statični nego se mijenjaju?

ODGOVOR

Koristeći statičke procedure npr. Coulombov, Biot-Savartov zakon

PROBLEM

Taj postupak neće dati rješenje.

PROBLEM

Taj postupak neće dati rješenje...jer

1. Informacija promjena uzroka (naboja, struje) se prenosi konačnom brzinom.

Polja se ne promijene istodobno.

Retardirano vrijeme

2. U točki mjerenja poremećaja bilježe se promijene E i B .
Prema Maxwellovim jednadžbama to znači da se induciraju nova polja B_i i E_i .